

รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการ ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
ประจำปีงบประมาณ 2554

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร

1. ความเป็นมาของโครงการ

ครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ทรงเสด็จมาเยี่ยมราษฎร บ้านหัวป่าเขียว ตำบล ทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ในวันที่ 13 กันยายน 2543 ได้ทรงทราบถึงความยากจนของ ราษฎรจังหวัดพัทลุง จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้หาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างโดยยึด หลักเกณฑ์เดียวกันกับโครงการฟาร์มตัวอย่างจังหวัดนราธิวาส ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงสมัยนั้น นาย ไพศาล แก้วผสม หาสถานที่ได้ที่สาธารณะประโยชน์ทุ่งครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัด พัทลุง มีเนื้อที่ 254 ไร่ 3 งาน 12 ตารางวา โดยประชาชนผู้จับจองที่ดินเดิมได้บริจาคที่ให้รวมกว้าง ประมาณ 1000 เมตรยาวประมาณ 4200 เมตร เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาวจากทิศตะวันตกเฉียงไปยังทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ หัวแปลงมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 10.145 เมตร สูงกว่าท้ายแปลง 5.276 เมตร

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดพัทลุง ได้เริ่มการดำเนินการก่อสร้างฟาร์ม เมื่อ เดือน กรกฎาคม 2545 เสร็จการก่อสร้างเข้าทำการเกษตรเมื่อเดือน ธันวาคม 2544

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ได้ทรงเสด็จมาเยือนฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดพัทลุง 2 ครั้ง คือ

ครั้งแรก เมื่อเดือน กันยายน 2546

ครั้งที่สอง เมื่อเดือน ตุลาคม 2548

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เป็นแหล่งจ้างแรงงานสำหรับเกษตรกรในพื้นที่
- เป็นแหล่งเรียนรู้และปฏิบัติงานการเกษตร
- เป็นแหล่งอาหารของจังหวัดพัทลุง

3. วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อจัดทำแปลงผลิตพืชอาหาร แหล่งเรียนรู้ แหล่งจ้างแรงงาน ของราษฎร ในพื้นที่ โดย มีการผลิตเห็น 2 ไร่ ไม้ผล 27 ไร่ พืชเศรษฐกิจอื่นๆ 6.5 ไร่

4. พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

1. แปลงพืชผัก	16-2-93	ไร่
2. แปลงปุยอินทรี	0-2-0	ไร่
3. แปลงปศุสัตว์	13-1-63	ไร่
4. แปลงพืชหมุนเวียน	15-2-04	ไร่

5. ศาลาเอนกประสงค์

2-3-25

ไร่

โรงเก็บวัสดุ

กระต๊อบที่ประทับ

6. การประมง

18-0-75

ไร่

7. นาข้าว

(รวมแปลงพืชผักในนาข้าว) 31-1-55 ไร่

พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

- แปลงพืชเศรษฐกิจ	6.5	ไร่
- แปลงเพาะเห็ด	2	ไร่
- แปลงไม้ผล	27	ไร่

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

1 งานอำนวยการ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพัทลุงรับผิดชอบประสานการดำเนินงานมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในงบประมาณค่าใช้จ่ายการก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานครุภัณฑ์และทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานโครงการระดับจังหวัด

2 งานพืชผัก สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุงรับผิดชอบประสานการดำเนินงานเน้นหนักในงานพืชผักทั่วไป

3 งานปรับปรุงดินและปุ๋ยอินทรีย์ และที่ว่างในฟาร์มสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงานซึ่งเน้นหนักในการผลิตและจัดหาปุ๋ยอินทรีย์และพืชบำรุงดิน -

4 งานปลูกพืชหมุนเวียน สถานีพัฒนาที่ดินรับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

5 งานพืชผักแปลงนาข้าว สถานีพัฒนาที่ดินรับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

6 งานนาข้าว ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุงรับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

7 งานประมง ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง รับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

8 งานปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุงรับผิดชอบประสานการดำเนินงาน

9 งานเพาะชำเพาะชำในโรงเพาะชำ

10 งานแปรรูปงานอำนวยการรับผิดชอบผลิตอาหารแปรรูปหลายชนิด

11 ร้านค้าในฟาร์ม ขายของชำให้กับสมาชิกในฟาร์ม

หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

หน่วยงานหลัก: สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8

หน่วยงานร่วมดำเนินการ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

6. งบประมาณ

6.1 ในปีงบประมาณ 2554 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 100,000 บาท

7. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ผลการดำเนินงาน ปี 2554

กิจกรรมการปลูกไม้ผลบนร่องสวน 27 ไร่ 39 ตารางวา

การดำเนินงาน ปลูกไม้ผลบนพื้นที่ร่องสวนที่ปรับสภาพ จากพื้นที่นาเป็นร่องสวน 50 ร่อง ขนาดร่องกว้าง 10 เมตร ยาว 55 เมตร คูน้ำกว้าง 4 เมตร ลึก 1 เมตร ปลูกไม้ผล เดือนกันยายน 2544 พืชที่

ให้ผลผลิตดีสม่ำเสมอ คือ ฝรั่งแป้นสีทอง แก้วมังกร มะพร้าว มะละกอเรดเลดี้ ไม้ผลที่ให้ผลผลิตแปรตามสภาพอากาศ คือ มะม่วง

ผลผลิตไม้ผล

ชนิดพืช	ผลผลิต
ฝรั่งแป้นสีทอง	254.4 กิโลกรัม
แก้วมังกร	849.98 กิโลกรัม
มะพร้าว	1642 กิโลกรัม
กระท้อน	8 กิโลกรัม
มะม่วงเบา	338 กิโลกรัม
มะละกอเรดเลดี้	2399.3 กิโลกรัม

ภาพ แปลงปลูกไม้ผล

กิจกรรมการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นๆบนร่องสวน 6.5 ไร่

การดำเนินงานปลูกพืชบนร่องสวนขนาดกว้าง 10 เมตร คูน้ำกว้าง 4 เมตร ลึก 1 เมตร ปลูกพืชอายุช่วงอายุต่างๆ เช่นอายุ 1-2 เดือน , 3-5 เดือน หรือ อายุข้ามปี เพื่อให้เกิดการกระจายแรงงานและรายได้พืชที่ให้ผลตอบแทนต่อหน่วยพื้นที่ดี พริกชี้หนู มะนาว มะเขือ ถั่วพู ใบมะกรูด มะละกอ

การผลิตพืชเศรษฐกิจ ปี 2554

พืช	ผลผลิต
มะละกอเรดเลดี้	66 กิโลกรัม
ผักหวาน	22.4 กิโลกรัม
กล้วยน้ำว้า	27 กิโลกรัม
พริกชี้หนู	430.24 กิโลกรัม
มะนาว	343.21 กิโลกรัม
มะเขือไข่นก	357 กิโลกรัม
กระเจี๊ยบ	2 กิโลกรัม
ตะไคร้	51 กิโลกรัม
หมาก	140 กิโลกรัม
มะเขือกลม	300.9 กิโลกรัม
ใบมะกรูด	114.9 กิโลกรัม
มะเขือมัน	36 กิโลกรัม
ถั่วพู	170.97 กิโลกรัม
ข้าวโพด	407 กิโลกรัม
ชะอม	15.6 กิโลกรัม
ดอกไม้เงิน	27.08 กิโลกรัม

ภาพแปลงปลูกพืชเศรษฐกิจ

กิจกรรมเพาะเห็ด

1. การผลิตเชื้อเห็ด
2. การผลิตถุงอาหารเห็ด
3. การเพาะเห็ดในโรงเรือน

1. การผลิตเชื้อเห็ด ในช่วงแรกต้นโครงการจะสั่งซื้อเห็ดจาก อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มาเพาะซึ่งมักพบปัญหาเชื้อด้วยคุณภาพ ไม่ทันเวลา และต้นทุนสูง การพัฒนาเพื่อผลิต จนเป็นขวดอาหารเมล็ด ข้าวฟ่าง

2. การผลิตถุงอาหารเห็ด เชื้อเห็ดในขวดข้าวฟ่าง จะนำมาขยายต่อในถุงอาหารสำหรับนำไปเพาะเห็ด ซึ่งเห็ดแต่ละชนิด ใช้ส่วนผสมของขี้เลื่อย รำ ตีเกลือ ปูนขาว ขนาดถุงอาหารประมาณ 800 กรัม ยกเว้นถุงอาหารเห็ดแครง จะใช้ขนาดครึ่งหนึ่ง ของเห็ดชนิดอื่นๆ การผลิตก้อนเชื้อเห็ดตระกูลนางรม การผลิตใช้เครื่องบรรจุถุงอาหารกึ่งอัตโนมัติ และตั้งนึ่งแบบพัฒนา หลังจากใส่เชื้อเห็ด และนำไปป่มหมักจนเชื้อเจริญเติบโตเต็มก้อน

ระยะเวลาในการบ่มก้อนเชื้อ

- เห็ดนางรมฮังการี 25-30 วัน
- เห็ดเป๋าฮื้อ 45-60 วัน
- เห็ดนางฟ้าภูฐาน 25-30 วัน
- เห็ดยานางิ (โคนญี่ปุ่น) 45-60 วัน
- เห็ดครง 10-12 วัน

3.การเพาะเห็ดในโรงเรือน มีโรงเรือนทั้งหมด 12 โรง ขนาด 4x9 เมตร เป็นโรงเรือนเพาะเห็ดแบบชั้นตั้งถุงอาหารแบบเรียงแนวนอน สำหรับเห็ดนางฟ้า นางรม 10 โรง ความจุประมาณ 5000 – 7000 ถุง/โรง โรงเรือนเพาะเห็ดครงแบบตั้งชั้น 2 ชั้นความจุ 2000 – 2500 ก้อน โดยนำถุงอาหารที่เติมเต็มถุงแล้วมาจัดวาง เปิดถุงและให้น้ำเพื่อเพิ่มความชื้น ระยะเวลาเก็บเกี่ยวเห็ดนางฟ้า นางรมสามารถเก็บได้ 60 – 100 วัน เห็ดขอนขาวประมาณ 60 วัน เห็ดหูหนูประมาณ 30 วัน และเห็ดครงประมาณ 20 วัน

ผลการดำเนินการกิจกรรมการเพาะเห็ด

การผลิตเชื้อเมล็ดข้าวฟ่าง

เห็ดนางฟ้า	145	ขวด
เห็ดครง	196	ขวด
เห็ดฮังการี	208	ขวด
เห็ดเป๋าฮื้อ	45	ขวด
เห็ดยานางิ	50	ขวด
เห็ดขอนขาว	80	ขวด
เห็ดนางนวล	35	ขวด
เห็ดหัวลิง	59	ขวด

การผลิตเชื้ออาหารวุ้น

เห็ดนางฟ้า	130	ขวด
เห็ดครง	40	ขวด
เห็ดฮังการี	50	ขวด
เห็ดเป๋าฮื้อ	20	ขวด
เห็ดหูหนูขาว	15	ขวด

การผลิตก้อนเชื้อ

เห็ดนางฟ้า	13264	ก้อน
เห็ดครง	15181	ก้อน
เห็ดฮังการี	11983	ก้อน
เห็ดเป๋าฮื้อ	510	ก้อน
เห็ดยานางิ	1350	ก้อน
เห็ดขอนขาว	3000	ก้อน

เห็ดนางนวล	1370	ก้อน
เห็ดหัวลิง	1500	ก้อน
การเปิดดอก		
เห็ดนางฟ้า	1989.3	กิโลกรัม
เห็ดแครง	395.1	กิโลกรัม
เห็ดฮังการี	2201.9	กิโลกรัม
เห็ดเป่าฮื้อ	167.75	กิโลกรัม
เห็ดหูหนูดำ	11.2	กิโลกรัม
เห็ดยานางิ	7.03	กิโลกรัม
เห็ดขอนขาว	129.98	กิโลกรัม
เห็ดนางนวล	325.15	กิโลกรัม
เห็ดหัวลิง	1.3	กิโลกรัม

ภาพโรงเพาะเห็ด

กิจกรรมผักไฮโดรโปนิคส์

ผักกาดหอม	286.8	กิโลกรัม
ผักกาดขาว	29.4	กิโลกรัม
ผักปวยเล้ง	3	กิโลกรัม
บัตเตอร์เฮด	24.67	กิโลกรัม
คอสที่ปีเรีย	34.45	กิโลกรัม
เรตไอ้ค	19.56	กิโลกรัม
กรีนไอ้ค	13.53	กิโลกรัม

ภาพผักไฮโดรโปนิคส์

การถ่ายทอดเทคโนโลยี

ฝึกทักษะเกษตรกรด้านการเพาะเห็ด การปลูกไม้ผลและการปลูกพืชเศรษฐกิจ

การขยายผลสู่เกษตรกร/การนำไปใช้ประโยชน์

การดำเนินงาน โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริจังหวัดพัทลุงมีผู้เข้ามาศึกษาดูงานและ
คนงานที่เข้ารับการฝึกอบรมและปฏิบัติงานในฟาร์มฯนำไปดำเนินการส่วนตัวเพื่อเป็นรายได้เสริม จำนวน 15
ราย

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	ที่อยู่
1	น.ส.สุภัทราทิยา ขุนไพฑิต	29	3930300474845	168/2 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
2	นางเชียน ทองกั้ง	64	3930300471153	293 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
3	นางพะยอม ท้องกั้ง	53	5930390001450	158 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
4	นางโสภิส ดุกดอกจัน	33	3930300132812	36 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
5	นางเที่ยง ไชยสุวรรณ	66	349306001975	413 ม.2 ต.ฝาละมี อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง
6	นางสมนึก นุ่มเรืองรัน	60	3930300620396	126/1 ม.12 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
7	นางเอิม ณะนุ้ย	66	3930300618529	113 ม.4 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
8	นางปราณี บุญจัน	64	3930300457070	23 1 ม.5 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
9	นางมาลี แก้วบุญช่วย	35	3920300387021	34/1 ม.2 ต.ฝาละมี อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง
10	นางอุบล กวดขัน	37	3930300478549	10 ม.10 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
11	นางวาสนีย์ สีดา	28	3930300479090	98 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
12	นางสมนึก ชูแก้ว		3930300201733	2 ม.10 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
13	นางหนูผัด บุญจันทร์	56	3930300474616	154 ม.8 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
14	นางอารีย์ กวดขัน	30	3930300474471	15 ม.10 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
15	นางจำเนียร พุซิ่น		3930300478077	471 ม.10 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง

8.ปัญหาและอุปสรรค

-